

Verminderde nierfunctie en medicijnen

- VERMINDERDE NIERFUNCTIE • WAT KUNT U ZELF DOEN
- WAT KAN UW APOTHEKER VOOR U DOEN • ADVIES IN EEN PERSOONLIJK GESPREK

VRAAG OVER UW MEDICIJNEN? WWW.APOTHEEK.NL

VERMINDERDE NIERFUNCTIE EN MEDICIJNEN

Misschien heeft u in een apotheek een poster gezien over het melden van uw nierfunctie. Of heeft een apotheekmedewerker u weleens gevraagd naar uw nierfunctie. In deze folder kunt u lezen waarom het belangrijk is te weten of u een verminderde nierfunctie heeft. De apotheek kan ervoor zorgen dat u uw medicijnen veilig kunt gebruiken, ook als uw nierfunctie verminderd is.

VERMINDERDE NIERFUNCTIE

WAT IS EEN VERMINDERDE NIERFUNCTIE?

Uw nieren filteren het bloed. Ze verwijderen op deze manier afvalstoffen en sommige medicijnen uit het lichaam. De afvalstoffen en medicijnen die door de nieren worden gefilterd, verlaten het lichaam met de urine.

Als de nieren minder goed werken, wordt dat verminderde nierfunctie genoemd. Sommige medicijnen worden dan langzamer uit het bloed verwijderd, waardoor er te veel van in het bloed achterblijft. Hierdoor kunt u last krijgen van bijwerkingen.

Een verminderde nierfunctie kan ook de werking van sommige medicijnen verminderen. Bijvoorbeeld antibiotica die bij een blaasontsteking worden gebruikt, werken dan minder goed.

WAARDOOR GAAT UW NIERFUNCTIE ACHTERUIT?

In de loop der jaren gaat de nierfunctie geleidelijk achteruit. Dit gebeurt bij iedereen en het is een natuurlijk proces. Bij de één zal de achteruitgang sneller gaan dan bij de ander, maar het is niet te voorkomen. Het hoort bij ouder worden.

Bepaalde risicofactoren zorgen ervoor dat de nierfunctie sneller achteruitgaat. Diabetes en hoge bloeddruk zijn daarvan de belangrijkste. Hierdoor kunnen de nieren beschadigd raken, waardoor ze het bloed niet meer goed kunnen filteren.

Mensen met diabetes of hoge bloeddruk hebben dus een hoger risico op een verminderde nierfunctie.

WANNEER WORDT UW NIERFUNCTIE GEMETEN?

De huisarts of specialist kan een test aanvragen om te meten hoe goed of slecht uw nieren werken. Meestal moet u hiervoor bloed laten prikken in het ziekenhuislaboratorium of bij uw huisarts.

Uw arts laat uw nierfunctie meten als hij vermoedt dat uw nierfunctie verminderd kan zijn. Bij mensen met diabetes of hoge bloeddruk is het belangrijk minimaal een keer per jaar de nierfunctie te laten meten. Bij mensen vanaf middelbare leeftijd wordt de nierfunctie soms 'meegenomen' bij bloedcontroles of als ze nieuwe medicijnen krijgen voorgeschreven. Bij mensen met een verminderde nierfunctie die bepaalde medicijnen gebruiken, kan het nodig zijn de nierfunctie vaker te bepalen. Hoe vaak hangt af van de snelheid waarmee uw nierfunctie achteruit gaat. Uw behandelend arts kan u uitleggen hoe vaak dat nodig is.

WAAROM WIL UW APOTHEEK UW NIERFUNCTIE WETEN?

Het is belangrijk dat de apotheek weet hoe hoog uw nierfunctiewaarde is. Want dat kan van invloed zijn op uw medicijnen. Als de nierfunctie verminderd is, kunnen de nieren een medicijn niet voldoende snel uit het lichaam verwijderen. Dan moet de hoeveelheid (= dosis) van het medicijn worden verminderd, zodat de nieren het nog wel goed kunnen verwerken. Dit geldt alleen voor medicijnen, die via de nieren worden verwijderd.

Ook zijn niet alle medicijnen geschikt voor mensen met een verminderde nierfunctie. Als de apotheker informatie heeft over uw nierfunctie, kan hij overleggen met uw arts (huisarts of specialist) over een lagere dosis van uw medicijn of over vervanging door een ander middel met dezelfde werking.

HOE KOMT DE APOTHEEK AAN DEZE INFORMATIE?

Uw apotheek krijgt uw nierfunctiewaarde niet automatisch en krijgt ook niet automatisch door wanneer deze voor het laatst is gemeten.

De apotheker kan voor de controle van de dosering op het recept uw nierfunctiewaarde opvragen bij de huisarts of het ziekenhuislaboratorium waar deze is gemeten. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met uw privacy.

U kunt ook zelf de laatst gemeten uitslag van uw nierfunctie doorgeven aan de apotheek. Deze waarde wordt dan in uw patiëntendossier in de apotheek opgenomen. Als de apotheker later een nieuw recept (of herhaalrecept) voor u krijgt, kan hij meteen controleren of u dit medicijn veilig kunt gebruiken met uw nierfunctiewaarde.

WAT KUNT U ZELF DOEN?

VOOR EEN GOEDE SAMENWERKING

U kunt de apotheker toestemming geven uw nierfunctiewaarde op te vragen bij andere zorgverleners. Zo kan de apotheker u goed adviseren over veilig gebruik van uw medicijnen.

U kunt zelf de laatst gemeten waarde van uw nierfunctie doorgeven aan uw apotheek. Die neemt de waarde op in uw patiëntendossier. De apotheker weet dan hoe hoog uw nierfunctiewaarde is en kan daarmee rekening houden als een nieuw recept (of herhaalrecept) binnenkomt.

Als u naar het ziekenhuis moet, kunt u een overzicht meenemen van uw medicijnen. U kunt dat medicatieoverzicht opvragen bij de apotheek. Als uw nierfunctie bekend is, komt deze er ook op te staan. Het ziekenhuis heeft dan alle informatie bij elkaar. Dat voorkomt onduidelijkheid en fouten.

Haal uw medicijnen altijd bij dezelfde apotheek. Zo blijft uw medicatieoverzicht compleet.

Ook medicijnen zonder recept kunt u het best bij de apotheek kopen. Dan wordt meteen gecontroleerd of u ze veilig kunt gebruiken. Sommige pijnstillers, zoals ibuprofen, naproxen en diclofenac, kunnen namelijk onveilig zijn bij verminderde nierfunctie. Mocht u toch eens medicijnen bij de drogist kopen, dan is het belangrijk dit in elk geval door te geven aan uw apotheek. Die houdt dan het volledige overzicht van uw medicatie.

LEEFSTIJL

Gezond leven helpt voorkomen dat uw nieren snel slechter worden. Dat betekent stoppen met roken, gezond en gevarieerd eten, zorgen voor voldoende rust en ontspanning, uw gewicht in de gaten houden en voldoende bewegen.

Als u diabetes of hoge bloeddruk heeft, is het belangrijk dit goed onder controle te houden om snellere verslechtering van de nieren te voorkomen. Daar kunt u zelf aan bijdragen door uw medicijnen op de juiste manier te blijven gebruiken. Als u hier vragen over heeft, kunt u altijd advies vragen bij uw apotheker.

WAT KAN UW APOTHEKER VOOR U DOEN?

MEDICATIEBEWAKING

Uw apotheker controleert of u de medicijnen die u krijgt voorgeschreven, veilig kunt gebruiken. Dit heet medicatiebewaking. De apotheker controleert dan of uw medicijnen goed samengaan met andere medicijnen of andere aandoeningen die u heeft.

Als u een verminderde nierfunctie heeft, kan de apotheker beoordelen of een bepaald medicijn wel of niet bij u past.

Uw apotheek kan u een overzicht geven van uw medicijnen. Daar staat ook uw nierfunctie op als deze bekend is. U kunt het overzicht meenemen naar bijvoorbeeld een afspraak in het ziekenhuis.

ADVIES IN EEN PERSOONLIJK GESPREK

Bij uw apotheek bent u aan het juiste adres als u vragen heeft over uw medicijnen. Er is ruimte voor een persoonlijk gesprek in de apotheek, maar eventueel ook bij u thuis of telefonisch: het telefoonnummer van uw apotheek staat op het etiket van uw medicijn.

Bevalt uw medicijn u minder goed? Heeft u last van vervelende bijverschijnselen? Blijf er niet mee doorlopen maar overleg met uw arts of apotheker.

Niet elk medicijn is te gebruiken in combinatie met andere middelen die u op recept of zonder recept gebruikt. Als u twijfelt, vraag ernaar in uw apotheek.

Vindt u het lastig uw medicijnen volgens het voorschrift te gebruiken? Praat erover met uw apotheek. De apotheek heeft voor u tips en hulpmiddelen om dit te verbeteren.

De apotheek kan uw medicijnen thuisbezorgen. Als u vragen heeft over de afgeleverde medicijnen, dan kunt u altijd de apotheek bellen.

Belangrijk

- Als uw nierfunctie is gemeten, geef dan uw laatst gemeten nierfunctiewaarde door aan uw apotheek. De apotheker zet deze dan in uw patiëntendossier.
- Als u al uw medicijnen (ook de medicijnen zonder recept) bij dezelfde apotheek haalt, weet de apotheker precies wat u gebruikt. Als u een verminderde nierfunctie heeft, kan de apotheker beoordelen of een bepaald medicijn wel of niet bij u past.
- U kunt bij uw apotheek een overzicht opvragen van uw medicijnen. Daar staat ook uw nierfunctie op als deze bekend is. U kunt het medicatieoverzicht bijvoorbeeld meenemen naar een specialist in het ziekenhuis.
- Bij uw eigen apotheek bent u aan het juiste adres als u vragen heeft over uw medicijnen. Er is ruimte voor een persoonlijk gesprek in de apotheek, maar eventueel ook bij u thuis of telefonisch: het telefoonnummer van uw apotheek staat op het etiket van uw medicijn.
- De apotheek kan uw medicijnen thuisbezorgen. Als u vragen heeft over de afgeleverde medicijnen, kunt u altijd de apotheek bellen.
- Vindt u het lastig uw medicijnen volgens het voorschrift te gebruiken? Praat erover met uw apotheek. De apotheek heeft voor u tips en hulpmiddelen om dit te verbeteren.

Vraag over uw medicijnen? www.apotheek.nl

Januari 2012.

